

PERCEPȚIA ASUPRA BOLII ÎN CULTURA NAȚIONALĂ AUTOHTONĂ. ASPECTE MEDICO-ANTROPOLOGICE

Marinela Cucos

Conducător științific: Vitalie Ojovanu

Catedra de filozofie și bioetică, USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova

Introducere. În orice cultură, percepția asupra bolii este o reflectare a viziunilor colective modelate de tradiții, religie și alți factori socio-istorici. În Moldova această viziune integrează moștenirea populară locală în context extins: românesc și balcanic, influențând comportamentele legate de sănătate și tratament. **Scop.** Identificarea de pe poziții medico-antropologice a viziunilor privind boala, a influențelor privind atitudinea curentă față de boală și tratament ce determină, într-un mod, procesul terapeutic. **Material și metode.** S-au analizat circa 22 de surse științifice din bazele de date Google Scholar, PubMed, Instrumentul Bibliometric Național, din fondurile Bibliotecii Științifice Medicale și ale Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. În cercetare au fost utilizate metode teoretice: sociologică, antropologică, istorico-medicală, bioetică. **Rezultate.** În cultura națională din Republica Moldova se identifică o componentă tradițională specifică privitor la medicație, inclusiv la sănătate și boală. Practici precum descântecurile, remediile naturale de origine minerală, vegetală sau animală, deseori îmbinate cu elemente religioase creștine, administrate cu diverse ritualuri, apelând la forțele invizibile, continuă să fie aplicate până la moment, preponderent în mediul rural. Azi sesizăm o activizare a interesului pentru terapiile naturiste, parțial moștenite, iar acest fapt nu totdeauna corelează, ori chiar vine în contradicție cu recomandările medicinei științifice. **Concluzii.** 1. Percepția asupra bolii în cultura autohtonă este o sinteză dintre valorile culturale tradiționale și procedeele medicale moderne. 2. Unele practici etno-medicele au supraviețuit contopindu-se cu terapiile naturiste curente. 3. E necesară educația medicală a populației și a cadrelor medicale. **Cuvinte-cheie:** antropologie, medicină, boală, cultură autohtonă, bioetică.

PERCEPTION OF ILLNESS IN THE LOCAL NATIONAL CULTURE. MEDICO-ANTHROPOLOGICAL ASPECTS

Marinela Cucos

Scientific adviser: Vitalie Ojovanu

Department of Philosophy and Bioethics, *Nicolae Testemițanu* University, Chișinău, Republic of Moldova

Introduction. In all cultures, the perception of illness reflects collective views shaped by traditions, religious beliefs, and historical experiences. In Moldova, this perception encompasses the local folk heritage and broader Romanian-Balkan influences, shaping attitudes toward health, care, and healing practices. **Objective.** To identify, from a medico-anthropological perspective, the cultural views on illness and the factors shaping current attitudes toward disease and treatment within the healing process. **Material and methods.** A total of 22 scientific sources were analyzed, selected from Google Scholar, PubMed, the National Bibliometric Instrument, and the archives of the Medical Scientific Library and the National Library of Moldova. The research employed theoretical methods: sociological, anthropological, historical-medical, and bioethical. **Results.** Within Moldovan national culture, a distinct traditional view of health and illness persists. Practices such as incantations, herbal mixtures, and natural remedies of mineral, plant, or animal origin—often accompanied by Christian religious symbols and rituals invoking invisible forces—are still found today, especially in rural communities. A renewed interest in inherited natural therapies is currently being observed. However, this trend does not always align with modern medical standards and, in some cases, directly contradicts scientific recommendations, creating a gap between cultural identity and contemporary medical practice. **Conclusion.** 1. The perception of illness merges traditional cultural values with modern medical understanding. 2. Certain ethno-medical traditions have persisted, blending with today's interest in natural therapies. 3. Strengthening medical education is necessary for both patients and professionals. **Keywords:** anthropology, medicine, illness, local culture, bioethics.